

Яхшы кәеф, уңышлар сезгә!

Дәреснең темасы:

Хәзерге заман һәм үткән заман
фигыльләренең барлык формалары

Максатлар.

- ▶ Хәзерге заман һәм үткән заман фигураларының барлык формаларын кабатлау. Укучылар белән хәзерге заман, үткән заман хикәя фигураларының зат-санда төрләнешен ныгыту.
- ▶ Анализлау, нәтижә ясый белү һәм җавапларны дәлилләп күрсәтә белү күнекмәләрен үстерү.
- ▶ Кошларга карата мәрхәмәтле караш тәрбияләү.

Өй эшен тикшерү.

- ▶ **1 вариант-** 4 хэзерге заман хикэя фигыль белән жөмлэлэр төзеп килергә.
- ▶ **2 вариант-**4 үткән заман хикэя фигыль белән жөмлэлэр төзеп килергә.

3 вариант-72 нче бит 4 нче күнегү(диалогка төшөп калган репликаларны өстө)

- ▶ -Син бу китапны укыдыңмы?
- ▶ - Әйе, мин бу китапны укыдым.
- ▶ - Сиңа бу китап ошадымы?
- ▶ -Миңа бу китап бик ошады.
- ▶ -Ул нәрсә турында?
- ▶ _Ул кошлар турында.

Артык сүзнө тап:

- ▶ Уйныйм, очып керә, **яшибез**, кайтасың, эчә, чыкты.
- ▶ Кердем, бәйләдегез, алып кайтты, очып чыга, кунды, **утырдык.**

Яңа сүزلәр:

Очып керә-залетаат

Очып чыга-вылетаат

Бәйләдем-завязал

Алып кайтты-принес

Хәзерге заман һәм үткән заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Спряжение глаголов по лицам.

Барлык форма

- ▶ Берлек сан
- ▶ 1. Мин бар-а-м, бар-ды-м
- ▶ 2. Син бар-а-сың, бар-ды-ң
- ▶ 3. Ул бар-а, бар-ды

- ▶ 1. Мин кил-ә-м, кил-де-м
- ▶ 2. Син кил-ә-сең, кил-де-ң
- ▶ 3. Ул кил-ә, кил-де

Положительная форма

Күплек сан

1. Без бар-а-быз, бар-ды-к
2. Сез бар-а-сыз, бар-ды-гыз
3. Алар бар-а-лар, бар-ды-лар

1. Без кил-ә-без, кил-де-к
2. Сез кил-ә-сез, кил-де-гез
3. Алар кил-ә-ләр, кил-де-ләр

Диалогка төшөп калган репликаларны өстө:

1 группа

- ▶ 1 группа.
- ▶ -Син кошларга булышасыңмы?
- ▶ -Әйе, мин кошларга булышам.
- ▶ -Син кошларны ашатасыңмы?
- ▶ -Әйе, мин кошларны ашатам.
- ▶ -Син жимлек ясадыңмы?
- ▶ -Әйе, мин жимлек ясадым.
- ▶ -Син жимлеккә ярма салдыңмы?
- ▶ -Әйе, мин жимлеккә ярма салдым

2 группа

- ▶ -Син бакчага бардыңмы?
- ▶ -Мин бакчага бардым.
- ▶ -Әниең эштән кайттымы?
- ▶ -Әйе, әнием эштән кайтты.
- ▶ -Ул бакчага барамы?
- ▶ - Әйе, ул бакчага бара .
- ▶ -Сез анда нишлисез?
- ▶ - Без анда яшелчөлөр жыябыз .

Нишли?-Что делает

-а ә-

- ▶ Если основа оканчивается на согласный:
- ▶ например: бар-а, кил-Ә

-ый -и-

- ▶ Если основа оканчивается на гласный:
- ▶ Например: аш(а)-ый, эшл(ә)-эшл-и

Нишлэде?-Что сделал?Что делал?

-ды;-ты

к твердым словам

-де;-те

к мягким словам

-ты;-те

после глухих согласных

-ды;-де

после звонких
согласных и гласных